

PRAMENY

ÚVOD

Strany 4–5, popisy díla podle Gary Schwartz, *The Night Watch*. Amsterdam: Rijksmuseum, 2002 • strana 5: „obdivuhodnou“ a dále, Jan van Dijk podle Schwartz, strana 32.

KAPITOLA 1

Dáma s hranostajem: strana 8 „jedna z tvých hvězd,“ Bernardo Bellincioni podle Janice Shell a Grazioso Sironi, „Cecilia Gallerani: Leonardo's Lady with and Ermine,“ *Artibus et Historiae* 13:25 (1992) • strana 8: „malována, když,“ Cecilia Gallerani Isabelle d'Este, 29. dubna 1498, podle Józef Grabski a Janusz Walek (eds.), „Leonardo da Vinci (1452 – 1519) Lady with an Ermine,“ Vienna/Cracow: IRSA, 1991, 11.

Chlapec v modrém: strana 9: „Gainsborough se překonal...“ Mary Moser k Henry Fuselimu (1770), podle Robert R. Wark, *The Blue Boy and Pinkie*. San Marino, CA: The Huntington Library, 1998, strana 19 • strana 9: „nějakého pana Brutalla...“ Edward Edwards, *Anecdotes of Painters* (1808), podle Wark, strana 9.

Triptych nástěnných maleb pro Harvard: strana 15: „mezi ideou...“ Mark Rothko, podle Jeffrey Weiss, *Mark Rothko*. New Haven and London: Yale University Press, 1998, strana 342. • strana 15: „blízkosti,“ Mark Rothko podle Weiss, strana 345,

KAPITOLA 2

Divka u okna čtoucí dopis: strana 6: „malba Kupida,“ podle Walter Liedtke, *Vermeer and the Delft School*. New York: Metropolitan Museum of Art, 2001, strana 149.

Muž s koženým páskem: strana 9: „nezávislé ztvárnění,“ Gustav Courbet (1855), podle David Bomford, „Rough Manners: Reflections on Courbet and Seventeenth-Century Painting,“ *Papers from Symposium Looking at the Landscapes: Courbet and Modernism*, J. Paul Getty Museum, 18. března 2006. J. Paul Getty Trust, 2007, strana 7.

Bílá vlajka: strana 16: „Jednou v noci...“ Jasper Johns, podle Morgan Meis, „Taking Aim: Jasper Johns: An Allegory of Painting,“ *The Virginia Quarterly Review* 83:2 (jaro 2007), strana 108 • strana 17: „věci, které mozek...“ Jasper Johns podle James Rondeau and Douglas Druick, *Jasper Johns: Grey*. New Haven and London: Yale University Press, 2007, strana 1. • strana 18: „se lidé dívají...“ Jasper Johns podle Whitney Museum of American Art website <https://whitney.org/collection/works/1060>

KAPITOLA 3

Labutě odrážející se ve vodě jako sloni: strana 14: „svět deliria...“ podle David Spurr, „Paranoid Modernism in Joyce and Kafka,“ *Journal of Modern Literature* 34:2 (zima 2011), strana 178.

Pohyblivé čtverce: strana 17: „Můžeme něco...“ a „nové obrazové identity,“ Bridget Riley, „At the end of my pencil,“ *London Review Books*, 31:19 (8. října 2009). • strana 18: „nejbližší historické příbuzné,“ Bridget Riley, podle Cornelia Butler and Alexandra Schwartztz (eds.), *Modern Women: Women Artists at the Museum of Modern Art*. New York: Museum of Modern Art, 2010, strana 256. • strana 20: „bude trvat nejméně dvacet let...“ Bridget Riley podle Michael Kimmelman, „Not so square after all,“ *The Guardian* 27. září 2000.

KAPITOLA 4

Bernardino Campi portrétuje Sofonisbu Anguissolovou: strana 4: „plytkým“, „frivolním,“ Baldassare Castiglione, podle Anthony Bond and Joanna Woodall, *Self-Portrait: Renaissance to Contemporary*. London: National Portrait Gallery, 2005, strana 91. • strana 5: „kteroukoli jinou ženu...“ Giorgio Vasari, *The Lives of the Most Excellent Painters, Sculptors and Architects* (1958), přeložil Gaston du C. Vere. New York: The Modern Library, 2006, strana 305. • strana 5: „Já, panna Sofonisba...“ podle Frances Borzello, *A World of Our Own: Women Artists Since the Renaissance*. New York: Watson-Guption, 2000, strana 46.

David s hlavou Goliášovou: strana 6: „polovičního...“ a „Caravaggiův...“ Giovanni Pietro Bellori podle David M. Stone, „Self and Myth in Caravaggio's David and Goliath,“ v *Caravaggio: Realism, Rebellion, Deception* (ed. Genevieve Warwick). Newark, DE: University Delaware Press, 2006, strana 37. • strana 7: „Jacopo Manilli, suo Caravaggio,“ podle Catherine Puglisi, *Michelangelo Merisi da Caravaggio*. London: Phaidon Press Limited, 2000, strana 363.

Dvorní dámy: strana 7: „Retrato...“ podle Javier Partús (ed.), *Velázquez: Las Meninas and the Late Portraits*. London: Thames & Hudson, 2014, strana 126.

Bez názvu (Žena v masce): strana 11: „maska než člověk.“ Ralph Waldo Emerson, záznam v deníku 24. října 1841, podle Merry A. Foresta a John Wood, *Secrets of the Dark Chamber: The Art of the American Daguerrotype*. Washington, D.C.: Smithsonian Institution Press, 1995, strana 23. • strana 12: „kopie...“ Marcus Root, „The Various Uses of the Daguerrean Art,“ *Photographic Art-Journal* (prosinec 1852), podle Foresta a Wood, strana 263. • strana 12: „je v daguerrotypii...“ Albert S. Southworth, „Suggestions to Ladies Who Sit for Daguerreotypes,“ *Lady's Almanac* (1854), podle Foresta a Wood, strana 282.

Filmové zátiší bez názvu 14: strana 15: „Doopravdy...“ Cindy Sherman podle Eva Respini, *Cindy Sherman*. New York: The Museum of Modern Art, 2012, strana 18. • strana 16: „Jsem vždycky...“ Cindy Sherman podle Betsy Berne, „Studio: Cindy Sherman,“ *Tate Arts and Culture Magazine* 5 (květen/

červen 2003). • strana 17: „Chtěla jsem...“ Cindy Sherman podle Respini, strany 21 – 22.

Portrét umělce coby stínu jeho bývalého Já: strana 17: „motal kolem malování...“ a „slepé uličce...“ Kerry James Marshall podle Helen Molesworth (ed.), *Kerry James Marshall: Mastry*. New York: Skira Rizzoli, 2016, strana 49. • strana 18: „jsem neviditelný...“ Ralph Ellison, *The Invisible Man*, 1952. • strana 18: „simultánní...“ Kerry James Marshall podle Molesworth, strana 49. • strana 18: „Byl jsem si vědom...“ Kerry James Marshall podle Antwaun Sargent, „Kerry James Marshall's Mastry,“ *Interview Magazine* 22. dubna 2016. • strana 19: „ideou těchto...“ Kerry James Marshall podle Wyatt Mason, „Kerry James Marshall is Shifting the Color of Art History,“ *The New York Times Style Magazine* (17. října 2016).

KAPITOLA 5

Fyllis a Démofón: strana 8: „potřebu solidarity...“ a „absolutní svobodu...“ Edward Burne-Jones podle Georgiana Burne-Jones, *Memorials of Edward Burne-Jones*. Freeport, NY: Books for Libraries Press, 1904 (1971), část 2; strana 12. • strana 8: „by byla skvělá...“ a „nádhernou hlavu.“ Edward Burne-Jones k Helen Mary Gaskell (1893) podle Fiona MacCarthy, *The Last Pre-Raphaelite: Edward Burne-Jones and the Victorian Imagination*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2011, strana 220. • strana 9: „milostná honba“ a „ženou jako...“ Tom Taylor, *The Times* (27. dubna 1870): strana 4.

Člověk na rozcestí...: strana 11: „kulturní vandalství...“ Diego Rivera podle „Rivera RCA Muralis Cut From Wall,“ The New York Times, 13. února 1934.

Nepojmenovaná fotografie, pravděpodobně se vztahem k Pachtýřova žena a dítě: strana 1: „sbírat dokumenty...“ Roy E. Stryker podle Lisa Helen Kaplan, „Introducing America to Americans:“ *FSA Photography and the Construction of Racialized and Gendered Citizens,“ PhD teze, Bowling Green State University, prosinec 2015, strana 41. • strana 2: „barbarskou...“ Edwin Roskam podle Allen C. Benson, „Killed negatives: The Unseen Photographic Archives,“ Archivaria, The Journal of the Association of Canadian Archivists 68 (podzim 2009), strana 19. • strana 2: „duplikáty,“ „nebyly...“ Arthur Rothstein podle Benson, strana 4. • strana 2: „trochu diktátora...“ Ben Shahn podle Benson, strana 19. • strana 2: „potřebné rodiny...“ Roy Stryker Papers podle Kaplan, strana 47.*

*Jak správně pověsit americkou vlajku?: strana 16: „chodit...“ podle Robert Justin Goldstein, *Burning the Flag: The Great 1989 – 1990 American Flag Desecration Controversy*. Kent, OH: The Kent State University Press, 1996, strana 79. • strana 16: „posouvalo historii...“ Dread Scott podle Louis P. Masur, *The Soiling of Old Glory: The Story of**

a *Photograph that Shocked America*. New York: Bloomsbury Press, 2008, strana 172. • strana 16: „nebudu...“ Dread Scott podle Emily Mantell, „Political Art Censorship: A Productive Power.“ MA teze, Ohio University, duben 2017, strana 87. • strana 17: „Nevím...“ Bob Dole podle William E. Schmidt, „Disputed Exhibit of Flag is Ended.“ *The New York Times* (17. března 1989). • strana 7: „v Rusku...“ zázpis v knize podle Dread Scott website, <https://www.dreadscott.net/works/what-is-the-proper-way-aus-flag/> • strana 17: „moment sebeuvědomění...“ zázpis v knize podle Dread Scott website <https://www.dreadscott.net/works/what-is-the-proper-way-aus-flag/> • strana 18: „Jedna, dvě...“ zpěv protestujících podle Goldstein, strana 82.

KAPITOLA 6

Podobizna manželů Arnolfiniových: strana 3: „velký obraz...“ podle Lorne Campbell, *The Fifteenth Century Netherlandish Paintings*. London: National Gallery Company, 1998, strana 134. • strana 4: Karel van Mander podle Erwin Panofsky, „Jan van Eyck's Arnolfini Portrait.“ *Burlington Magazine for Connoisseurs*. 64:372 (březen 1934), strana 117. • strana 4: „obrazovým dokladem...“ Panofsky, strana 124. • strana 4: „obřadní místnosti...“ a „mistopřísežnému...“ Panofsky, strana 126.

Gauguinovo křeslo: strana 10: „přírodu pod jasnou...“ Vincent van Gogh k Theo van Gogh, *The Complete Letters of Vincent van Gogh*, 3 díly, Boston/ New York Graphic Society, 1958, dopis 605. • strana 10: „roztomilé“ Vincent van Gogh k Theo van Gogh, Vincent van Gogh, *The Letters of Vincent van Gogh*. London: Constable & Robinson Ltd., 2003, dopis 534. • strana 11: „neshodnou“ Paul Gauguin k Émile Bernard, (kolem 23. listopadu 1888), podle Douglas W. Druick a Peter Kort Zegers, *Van Gogh and Gauguin: The Studio of the South*. London: Thames & Hudson, 2001, strana 206. • strana 12: „noční efekt“, „denni...“ Vincent van Gogh k Theo van Gogh (listopad 1888), podle Martin Gayford, *The Yellow House: Van Gogh, Gauguin and Nine Turbulent Weeks in Provence*. Boston: Houghton, Mifflin Company, 2008, strana 159.

Malá noční hudba: strana 14: „nekonečné moře...“ Dorotea Tanning (1936) podle Jean Christophe Bailly, *Dorothea Tanning*. New York: George Braziller, Inc., 1995, strana 17. • strana 14: „ta nejagresivnější...“ Dorotea Tanning (1999), podle dopisu Tate Gallery, <https://www.tate.org.uk/art/artworks/tanning-einekleine-nachtmusik-to7346> • strana 2: „mezi silou...“ Dorotea Tanning (2005) podle Alyce Mahon, *Dorothea Tanning*. London: Tate Publishing, 2018, strana 7. • strana 14: „aby se podíval...“ Dorotea Tanning (1991) podle Mahon, strana 15. • strana 14: „všechny věci...“ Dorotea Tanning (1999) podle dopisu Tate Gallery, <https://www.tate.org.uk/art/artworks/tanning-einekleine-nachtmusik-to7346>

Husarský důstojník: strana 16: „žádné propojení“ Kehinde Wiley podle Thelma Golden, *Kehinde Wiley*. New York: Rizzoli, 2012, strana 24. • strana 16: „uchvácen“ „historie a ega.“ Kehinde

Wiley podle Vinson Cunningham, „Kehinde Wiley on Painting Masculinity and Blackness from President Obama to the People of Ferguson.“ *The New Yorker* (22. října 2018). • strana 17: „určitý typ síly“ Kehinde Wiley podle Golden, strana 48. • „opravdu americký dialog“ Kehinde Wiley podle Cunningham. • strana 19: „jakési autoportréty“ a „pohledem na lidi...“ Kehinde Wiley podle Cunningham.

KAPITOLA 7

Probuzené svědomí: strana 8: „marná monotónnost...“ William Holman Hunt, *Pre-Raphaelitism and the Pre-Raphaelite Brotherhood*. New York: London: Macmillan & Company, 1905, díl 2., strany 429 – 430. • strana 8: „upřimné myšlenky“ William Michael Rossetti in Angela Thirlwell (úvod), *The Pre-Raphaelites and their World: A Personal View*. Z „Some Reminiscences“ a jiné spisy Williama Michaela Rossettiho. London: The Folio Society, 1995, strana 46. • strana 9: „lem šatu...“ John Ruskin, „To the Editor of The Times (4. května 1854) v Linda Nochlin (ed.), *Realism and Tradition in Art, 1848 – 1900*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc., 1966, strana 127. • strana 9: „křiklavý...“ Dante Gabriel Rossetti k Henry Treffry Dunn (1873) podle Leonée Ormond, „Dress in the Painting of Dante Gabriel Rossetti.“ *Costume: The Journal of the Costume Society* 8 (1974): strana 26.

Autoportrét: strana 11: „celou řadou...“ Romaine Brooks k Natalie Barney, 23. června 1923 podle Joe Lucchesi, „The Dandy in Me.“ Romaine Brooks's 1923 Portraits, Susan Fillin-Yeh (ed.), *Dandies: Fashion and Finesse in Art and Culture*. New York and London: New York University Press, 2001, strana 153. • strana 12: „blazeovaném...“ Charles Baudelaire, „The Dandy“ v *The Painter of Modern Life* (1863), v *The Painter of Modern Life and other Essays* (přeložil a editoval Jonathan Mayne). London: Phaidon Press Limited, 2000, strany 26 – 27. • strana 13: „Zvykám si...“ Hannah Gluckstein ke svému bratrovi, 1918, podle štitku na výstavě, Smithsonian American Art Museum <https://americanart.si.edu/artwork/peter-young-english-girl-2009> • strana 13: „série moderních žen.“ Natalie Barney k Romaine Brooks, n.d. 1923, podle Lucchesi, strana 155. • strana 13: „striktnímu tailleur masculin.“ *Vogue*, červen 1923.

Mé šaty visí tam: strana 14: „vedle Diega...“ Edward Weston podle Claire Wilcox a Circe Henestrosa (ed.), *Frida Kahlo: Making Herself Up*. London: V&A Publishing, 2018, strany 146,149. • strana 15: „Diegova...“ Helen Appleton Read, Boston Evening Transcript (22. října 1931) podle Claire Wilcox a Circe Henestrosa, strana 146. • strana 16: „vztah s místními...“ a „jako Tehuanka.“ Frida Kahlo podle Alba F. Aragón, „Uninhabited Dresses: Frida Kahlo, from Icon of Mexico to Fashion Muse.“ *Fashion Theory: The Journal of Dress, Body & Culture*, 18:5 (2018), strana 544 n 25. • strana 16: „gringo ženám.“ Frida Kahlo podle Hayden Herrera, *Frida A Biography of Frida Kahlo*. New York: Harper and Row, 1983, strana 143.

Velký chlapec: strana 18: „křičencekou“ Yinka Shonibare podle Robb Young, „Africa's Fabric is

Dutch.“ *The New York Times* (14. listopadu 2012). • strana 19: „Co m zajímá...“ Yinka Shonibare podle Lisa Dorin, „Velký chlapec.“ *Art Institute of Chicago Museum Studies* 32:1 (2006): strana 43. • strana 20: „vytvořit prostor“ a „dialog...“ Billy Porter podle Erica Gonzalez, „Billy Porter Slays in a Christian Siriano Tuxedo Dress on the Oscars Red Carpet.“ *Bazaar* (24. února 2019).

KAPITOLA 8

Busta Nefertiti: strana 3: „Popisovat ji...“ Ludwig Borchardt podle Samir Raafat, *Cairo Times*, 1. března 2001.

Atlas: strana 6: „nedokončených dílech“ podle Creighton E. Gilbert, „What is Expressed in Michelangelo's „Non-Finito““ *Artibus et Historiae*, 24:48 (2003), strana 59. • strana 8: „postava je větší...“ Michelangelo, Báseň 152, v překladu James M. Saslow, *The Poetry of Michelangelo: An annotated translation*. New Haven and London, Yale University Press, 1991, strana 304.

Vygamovaná de Kooningova kresba: strana 12: „Co dělá...“ Robert Rauschenberg podle Calvin Tompkins, „Moving Out.“ *The New Yorker*, 29. února 1964, strany 39 – 40. • strana 12: „elementární“ z jeho termínu „elementární malba.“ Catherine Craft, *Robert Rauschenberg*. London: Phaidon Press, 2013, strana 27. • strana 12: „polovinu procesu.“ Robert Rauschenberg podle Calvin Tompkins, strana 66. • strana 13: „problém je...“ podle Tompkins, strana 71.

Sugar Baby: strana 15: „krvavého cukru.“ Kara Walker v rozhovoru s Audie Bitterish, „Artist Kara Walker draws us into bitter history with Something Sweet.“ *WBUR News*, 16. května 2014. <https://www.wbur.org/npr/31301776/artistkara-walker-draws-us-into-bitter-history-with-something-sweet> • strana 16: „důležité se dívat...“ Kara Walker, Museum of Modern Art, video <https://www.moma.org/artists/7679> • strana 16: „bylo pro mě...“ Kara Walker podle Rebecca Peabody, *Consuming Stories: Kara Walker and the Imaging of American Race*. Oakland: University of California Press, 2016, strany 156 – 157.

Láska v koši: strana 19: „Vypadá to...“ Alex Branczik podle Scott Reyburn, „Banksy Painting Self-Destructs After Fetching \$1.4 Million at Sotheby's.“ *The New York Times*, 6. října 2018. • strana 19: „Jede, jede...“ Banksy podle Reyburn, 6. října 2018. • strana 19: „touha něco zničit.“ Banksy podle Scott Reyburn, „Winning Bidder for Shredded Banksy Painting Says She'll Keep It.“ *The New York Times*, 11. října 2018 • strana 21: „první umělecké dílo...“ Alex Branczik podle Reyburn, 11. října 2018.